

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 23.3.2024

A1. Στη συνέντευξη που παραχώρησε η Άντρεα Κίττα αναφέρεται στις θεωρίες συνωμοσίας. Υποστηρίζει ότι αυτές ήταν πάντα δημοφιλείς, όμως το διαδίκτυο εξυπηρετεί σήμερα ευκολότερα την εξάπλωσή τους και επιτρέπουν στον άνθρωπο να ερμηνεύει τυχαία γεγονότα, καλλιεργώντας την εντύπωση ότι εξουσιάζει τη ζωή του. Μάλιστα, όσο μεγαλύτερα τα προβλήματα, τόσο πιο ισχυρές γίνονται οι θεωρίες συνωμοσίας. Ακόμα, οι θεωρίες αυτές αναπτύσσονται όταν δεν υπάρχει έγκυρη πληροφόρηση, ενώ οι αποδείξεις που τις αποδομούν θεωρούνται μέρος της συνωμοσίας. Τελικά, η καθηγήτρια υπογραμμίζει ότι η ψυχολογική ανάγκη του ανθρώπου για αυτεξούσιο και επιβεβαίωση συντηρεί τις θεωρίες συνωμοσίας.

B1. Στο **Κείμενο 1** η Άντρεα Κίττα απαντώντας στην τρίτη ερώτηση εναλλάσσει το α' πληθυντικό με το γ' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Το κείμενο που μελετήσαμε αποτελεί απόσπασμα συνέντευξης που παραχώρησε η καθηγήτρια, επομένως ο λόγος είναι απροσχεδιαστος, αφρόντιστος σε κάποια σημεία, με στοιχεία προφορικότητας, γεγονός που δικαιολογεί την εναλλαγή των ρηματικών προσώπων. Εξάλλου, η συνέντευξη έχει ύφος οικείο και καθημερινό, επομένως η μετάβαση από το ένα ρηματικό πρόσωπο στο άλλο συνηθίζεται, ενισχύοντας το επικοινωνιακό αποτέλεσμα του λόγου, τη ζωντάνια και την παραστατικότητα. **Συγκεκριμένα, με το α' πληθυντικό ρηματικό** πρόσωπο στο χωρίο «Είναι δημοφιλείς επειδή μας δίνουν κάποιον να κατηγορήσουμε -εάν έχουμε έναν κοινό εχθρό στον οποίο μπορούμε να εστιάσουμε, αντί για κάτι πιο «άνλο», όπως ένας ιός, αυτό μας δίνει μια ψευδαίσθηση ελέγχου» ο λόγος αποκτά αμεσότητα και ζωντάνια, το ύφος είναι οικείο και αποτυπώνει καθολικά μια συμπεριφορά που παρατηρούμε σε όλους τους ανθρώπους, χωρίς να εξαιρείται η ομιλήτρια, την τάση δηλαδή όλων μας να εξηγούμε τα γεγονότα που δεν μπορούμε να ελέγξουμε, ώστε να αισθανθούμε ότι εξουσιάζουμε τη ζωή μας. Με την επιλογή του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου επικοινωνεί άμεσα με τους αναγνώστες και τους προβληματίζει για τη συμπεριφορά αυτή.

Στη συνέχεια, το πρόσωπο αλλάζει και **η καθηγήτρια χρησιμοποιεί το γ' πληθυντικό** «Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου. Γι' αυτό και οι θεωρίες συνωμοσίας ανθίζουν σε καιρούς προβλημάτων». Στην περίπτωση αυτή, το ύφος αποκτά σοβαρότητα, επιστημότητα, ο λόγος γίνεται αποδεικτικός και εκφράζει αντικειμενικές θέσεις, ώστε η ομιλήτρια να πείσει τους αναγνώστες ότι οι θεωρίες συνωμοσίας παρηγορούν τους ανθρώπους σε καιρό προβλημάτων.

B2. Η Άντρεα Κίττα απορρίπτει τις θεωρίες συνωμοσίας και διαφωνεί με τις ερμηνείες που δίνουν στα γεγονότα οι συνωμοσιολόγοι. Ένα σχήμα λόγου που χρησιμοποιεί για να αποτυπώσει το σχόλιό της είναι **η μεταφορά απαντώντας στην 3^η ερώτηση**: «Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου». Με τη μεταφορά δίνει έμφαση στην ανάγκη των ανθρώπων να παρηγορηθούν, να αισθανθούν ότι ελέγχουν την κατάσταση, όταν νιώθουν πως απειλούνται ή ότι αδυνατούν να ελέγξουν μια κατάσταση. Ο μεταφορικός λόγος αποτυπώνει παράλληλα και την αποδοκιμασία της Άντρεα Κίττα, που ειρωνεύεται όσους αρνούνται να παραδεχτούν την αλήθεια των γεγονότων και αναζητούν παρηγοριά σε θεωρίες

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

συνωμοσίας. Ακόμα, εξυπηρετεί το επικοινωνιακό αποτέλεσμα, προσφέρει αμεσότητα και ζωντάνια στο κείμενο, ελκύνοντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Ένα σημείο στίξης που χρησιμοποιεί για να αποτυπώσει το σχόλιό της είναι **τα αποσιωπητικά απαντώντας στην 4^η ερώτηση**: «Εξάλλου, οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν... ανοσία στα στοιχεία», με τα οποία ειρωνεύεται όσους πιστεύουν σε θεωρίες συνωμοσίας και καυτηριάζει την άρνησή τους να δεχτούν αποδεικτικά στοιχεία που καταρρίπτουν τις θεωρίες αυτές, θεωρώντας τα μέρος της συνωμοσίας. Έτσι, αποτυπώνει τη θέση της, ενώ ελκύει και το ενδιαφέρον του αναγνώστη, δίνοντας στον λόγο της ζωντάνια και παραστατικότητα.

ΜΕ ΕΝΤΟΝΗ ΓΡΑΦΗ ΟΛΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑ ΚΙΤΤΑ

Γιατί είναι τόσο δημοφιλείς;

Ένα πράγμα που προσφέρουν οι θεωρίες συνωμοσίας είναι μια «εξήγηση» για γεγονότα που διαφορετικά θα ήταν τυχαία. Είναι δημοφιλείς επειδή μας δίνουν κάποιον να κατηγορήσουμε **-εάν** έχουμε έναν κοινό εχθρό στον οποίο μπορούμε να εστιάσουμε, αντί για κάτι πιο «άυλο», όπως ένας ιός, αυτό μας δίνει μια **ψευδαίσθηση ελέγχου**. Οι άνθρωποι που απειλούνται «**αναζητούν ευνόητες εξηγήσεις**». Σκεφτείτε τις θεωρίες συνωμοσίας για τον κορονοϊό. **Η εναλλακτική στις θεωρίες συνωμοσίες που κυκλοφόρησαν την εποχή της πανδημίας είναι να αποδεχτείς πως... καμιά φορά συμβαίνουν κακά πράγματα**. Αυτό είναι κάτι που πολλοί δυσκολεύονται να αποδεχτούν. Όταν οι άνθρωποι νιώθουν πως έχουν χάσει τον έλεγχο ή ότι απειλούνται, οι θεωρίες συνωμοσίας παρέχουν έναν βαθμό παρηγοριάς και ελέγχου. Γι' αυτό και οι θεωρίες συνωμοσίας **ανθίζουν** σε καιρούς προβλημάτων.

Τι είναι αυτό που τις κάνει τόσο ανθεκτικές;

Όταν υπάρχει έλλειψη πληροφορίας (όπως η έλλειψη αξιόπιστης πληροφόρησης σχετικά με την πρόελευση του Covid-19) εμφανίζονται θεωρίες συνωμοσίας για να καλύψουν το κενό. Εξάλλου, οι θεωρίες συνωμοσίας έχουν... **ανοσία στα στοιχεία**. Γεγονότα ή επιχειρήματα τα οποία καταρρίπτουν μια θεωρία συνωμοσίας θεωρούνται μέρος της συνωμοσίας. Υπό αυτή την έννοια, οι θεωρίες συνωμοσίας είναι «**αυτοσφραγιζόμενες**» και πολύ δύσκολο να γκρεμιστούν. Εξάλλου, ψυχολογικές έρευνες υποδεικνύουν πως οι άνθρωποι έλκονται από θεωρίες συνωμοσίας για να ικανοποιήσουν ψυχολογικές τους ανάγκες, όπως η ανάγκη για γνώση και βεβαιότητα, η ανάγκη για έλεγχο και αυτονομία και η ανάγκη για αυτοεκτίμηση.

B3. α) ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Λυτρωτικά: απελευθερωτικά, αποδεσμευτικά
απαλλακτικά

Θεμιτά: Νόμιμα, έντιμα, αποδεκτά

Συνασπισμένοι: συνενωμένοι, ενωμένοι,
συνδεδεμένοι

Τεχνητών: πλαστών, επινοημένων,
επίπλαστων, κατασκευασμένων

Ελκυστικό: γοητευτικό, θελκτικό

ΑΝΤΩΝΥΜΑ

Λυτρωτικά: δεσμευτικά, (υπο)δουλωτικά

Θεμιτά: αθέμιτα, παράνομα, άνομα, ανήθικα

Συνασπισμένοι: χωρισμένοι, διαλυμένοι,
κατακερματισμένοι

Τεχνητών: γνήσιων, αυθεντικών

Ελκυστικό: αποκρουστικό, απεχθές, απαίσιο

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

B3. β) Ο συντάκτης του Κειμένου 2 χρησιμοποιεί στο μεγαλύτερο μέρος του κειμένου μακροπερίοδο λόγο, με χρήση υπόταξης. Ένα χαρακτηριστικό σημείο βρίσκεται στη 2^η παράγραφο: «Ένα σύνολο θετικών καταφυγίων αποτελούν τα λεγόμενα χόμπι, κάθε ευχάριστη ασχολία με την οποία επιλέγει κάποιος, ερασιτεχνικά ή εθελοντικά, να περνάει τον ελεύθερο χρόνο του, με την προϋπόθεση βέβαια ότι υπάρχει ελεύθερος χρόνος και ότι οι ανάγκες του βίου δεν υποχρεώνουν τον άνθρωπο να δουλεύει συνεχώς για να τα βγάλει πέρα».

Ο μακροπερίοδος λόγος με χρήση υπόταξης αποτυπώνει σύνθετα, περίπλοκα νοήματα και αποδίδει σοβαρό και επίσημο ύφος. Ακόμα, αναδεικνύει τη συνάφεια των νοημάτων, δηλαδή τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στα χόμπι και το αποτέλεσμα που έχουν στη ζωή του ανθρώπου, που περνάει με αυτά τον ελεύθερο χρόνο του, όπως επίσης και τον όρο, την προϋπόθεση που απαιτείται, δηλαδή το να υπάρχει χρόνος και να μην αφιερώνεται όλος στην εργασία. Έτσι, ο συντάκτης προσπαθεί να πείσει τους αναγνώστες ότι, όταν εξασφαλίζεται χρόνος, τα θετικά καταφύγια επηρεάζουν αποτελεσματικά τον άνθρωπο.

G1. Ποιο ζήτημα απασχολεί την ηρωίδα στο Κείμενο 3 και πώς το διαχειρίζεται; Να παρουσιάσετε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες που στηρίζουν την απάντησή σας. Πώς αξιολογείτε την επιλογή της; (150-200 λέξεις)

Στο κείμενο 3 η ηρωίδα λαχταρά να αποδράσει από τη ζωή που έχει επιλέξει, να ξεφύγει από τη μικρή επαρχιακή πόλη όπου ζει με την οικογένειά της και να απολαύσει τη ζωή της μεγαλούπολης, με τις απεριόριστες επιλογές σε συγκινήσεις και εμπειρίες. Η ανάγκη αυτή, όμως, αποτελεί για εκείνη ένα καταφύγιο νοερό, μια ανάγκη του μυαλού και της ψυχής να δραπετεύσει, αφού όταν έρχεται η στιγμή να τολμήσει το βήμα, αποκαλύπτεται ότι δεν θα έφευγε ποτέ, δεν θα πραγματοποιούσε την απόδραση. Η λαχτάρα της να ξεφύγει από τη ζωή της αποτυπώνεται παραστατικά στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου. Ο λόγος είναι **μικροπερίοδος** «Θα έφευγε. Από παιδί το ήθελε», αποτυπώνοντας με ένταση και ύφος κατηγορηματικό την έντονη ανάγκη που είχε από όταν ήταν παιδί να φύγει. Στη συνέχεια, το **ασύνδετο σχήμα** «γύρευε να εναντιωθεί στους μεγάλους δρόμους, να παραπατήσει στα όρια, να μεγαλώσει» αποδίδει ζωηρά όλα όσα επιθυμούσε, να περιπλανηθεί στην πόλη, να ωριμάσει να αλλάξει, ενώ ο **επαναλαμβανόμενος ελλειπτικός λόγος** «Προβολές, παραστάσεις» και «Συναυλίες», «Ωδείο. Κιθάρα ή πιάνο, φωνητική» δίνει έμφαση σε όλα όσα αναζητούσε στη μεγάλη πόλη, με μια δραματικότητα για τις καλλιτεχνικές ανησυχίες που θα κατόρθωνε να ικανοποιήσει. Τελικά, στο σημείο «Σηκώθηκε απότομα, φταρνίστηκε και πήρε το δρόμο για το σπίτι βιαστικά, σέρνοντας με ευκολία τη βαλίτσα της. Έτσι κι αλλιώς, άδεια ήταν» δημιουργείται η **εικόνα** της ηρωίδας, που βιαστικά επιστρέφει στην πραγματικότητα, στην οικογένεια και τις υποχρεώσεις, έχοντας ήδη αποφασίσει, αφού **το επίθετο** «άδεια» για τη βαλίτσα αποκαλύπτει ότι το ταξίδι είχε ματαιωθεί πριν καν ξεκινήσει, ήταν περισσότερο μια απόδραση φανταστική, παρά μια αληθινή πράξη.

Η τελική επιλογή της ηρωίδας μοιάζει να δηλώνει υποταγή, συμβιβασμό σε μια ζωή που δεν την ικανοποιεί. Λαμβάνοντας, όμως, υπόψη τις συναισθηματικές και ηθικές δεσμεύσεις, αναλογιζόμαστε ότι όταν οι επιλογές του ανθρώπου επηρεάζουν και τη ζωή των εξαρτώμενων μελών της οικογένειας, τότε οι αποφάσεις δεν είναι χωρίς κόστος και ότι επομένως η γονεϊκή ευθύνη είναι ύψιστη, επιβάλλοντας τον περιορισμό προσωπικών επιθυμιών και αναγκών.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

Δ1. Σε μια προσωπική σου ανάρτηση σε νεανικό ιστότοπο, όπου γίνεται συζήτηση για τις αντιξοότητες και τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στον σύγχρονο κόσμο, παρουσιάζεις τα δικά σου καταφύγια. Για ποιους λόγους τα επιλέγεις και πώς λειτουργούν λυτρωτικά για σένα; (300-350 λέξεις)

Ο μαθητής κάνει μια ανάρτηση σε νεανικό ιστότοπο, όπου γίνεται συζήτηση για τις αντιξοότητες και τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στον σύγχρονο κόσμο. Η ανάρτηση μπορεί να έχει είτε μορφή άρθρου είτε μορφή ομιλίας, γιατί απευθύνεται σε νέους. Σε αυτήν, ο μαθητής παρουσιάζει τα δικά του καταφύγια, εξηγώντας **παράλληλα** για το καθένα (ένα ζητούμενο) γιατί το επιλέγει, τι του προσφέρει (θετικός ρόλος).

Τα καταφύγια μπορεί να αφορούν οποιαδήποτε ενασχόληση/δραστηριότητα ανακουφίζει, εκτονώνει, λυτρώνει τον νέο από αντιξοότητες, αδιέξοδα, εντάσεις της καθημερινής ζωής:

- Συναναστροφές με ανθρώπους της οικογένειας και τον φιλικό περίγυρο
- Ενασχόληση με την τέχνη (διάβασμα, κινηματογράφος, θέατρο, μουσική...) ως πομπός ή ως δέκτης
- Αθλητισμός (ως φίλαθλος/θεατής ή ως αθλούμενος)
- Επαφή με τη φύση
- Εκδρομές, ταξίδια, περιηγήσεις
- Εθελοντισμός, βοήθεια σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη/συνεισφορά στο περιβάλλον
- Συμμετοχή στα κοινά, πολιτική και κοινωνική δράση